

İSTANBUL ULUSLARARASI FİNANS MERKEZİ PROGRAMI EYLEM PLANI

1. Programın Amacı ve Kapsamı

Ekonomik büyümenin desteklenmesi ve katma değeri yüksek olan finans sektörünün geliştirilmesi amacıyla İstanbul Uluslararası Finans Merkezi (İFM) çalışmalarına 2009 yılında başlanmıştır. Kaynakların etkin bir şekilde toplanmasını ve dağıtılmasını sağlayan, küresel piyasalarla entegre ve uluslararası alanda hizmet ihraç edebilen bir finans sektörünün oluşmasına katkı sağlanması açısından İFM çalışmalarının kararlılıkla sürdürülmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, İstanbul'un uluslararası alanda rekabet gücüne sahip bir finans merkezine dönüşebilmesi için reel sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak, her türlü finansal aracın ihraç edilebildiği, güçlü bir fiziksel, beşeri ve teknolojik altyapıya sahip, etkin bir biçimde denetlenen şeffaf bir piyasa yapısının tesis edilmesi amaçlanmaktadır.

2 Ekim 2009 tarihli Resmi Gazetede İFM Stratejisi ve Eylem Planı yayımlanmış olup 2010/11 sayılı İstanbul Uluslararası Finans Merkezinin İdari Yapılanması konulu Başbakanlık Genelgesinde üç yılın sonunda yenilenmesi öngörülmüştür. Bu çerçevede İFM Öncelikli Dönüşüm Programı Eylem Planı oluşturulmuştur.

2. Program Hedefleri

- İstanbul'un dünyada ilk 25 küresel finans merkezi içerisinde yer alması
- Türkiye'nin finansal gelişmişlik açısından ilk 30 ülke içerisinde yer alması
- Finansal hizmetler sektörünün GSYH içindeki payının yüzde 6'ya yükselmesi

3. Performans Göstergeleri

Gösterge Adı	Mevcut Durum ⁽¹⁾	Hedefler					
		2014	2015	2016	2017	2018	
Küresel Finans Merkezleri Endeksi (Z/Yen) (İstanbul'un Sıralaması)	44	42	35	30	27	25	
Bankacılık Aktif Büyüklüğü/GSYH (%)	110,9	111	115	119	123	125	
Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar Aktif Büyüklüğü/GSYH (%)	12,6	13	14	15	17	19	
Borçlanma Araçları Piyasası Stoku/GSYH (%)	28,2	30	33	37	42	47	
Borsa İstanbul Pay Piyasası Kapitalizasyonu/GSYH (%)	32,4	38	44	51	58	66	
Finansal Hizmet İhracatındaki Değişim	Sigorta Hizmetleri (Milyon Dolar)	995	1.098	1.248	1.423	1.599	1.794
	Finansal Hizmetler (Milyon Dolar)	779	876	954	1.040	1.134	1.236
	Sigorta Hizmetleri (Yüzde Değişim)	14,9	10,3	13,7	14,0	12,4	12,2
	Finansal Hizmetler (Yüzde Değişim)	45,9	12,5	8,9	9,0	9,0	9,0
Borsa İstanbul'da İşlem Gören Toplam Şirket Sayısı	424	426	450	496	547	606	
İFM'ye Yönelik Uluslararası Platformda Yapılan Tanıtım Sayısı	-	-	-	6	6	10	
Bireysel ve Kurumsal Yerli Yatırımcı Sayısı	Toplam Yatırımcı Sayısı (Bin Kişi)	4.011	4.105	4.317	4.554	4.692	4.830
	Bireysel Yatırımcı Sayısı (Bin Kişi)	3.916	4.000	4.206	4.438	4.571	4.704
	Kurumsal Yatırımcı Sayısı (Bin Kişi)	95	105	111	116	121	126
Finans Alanında Tanımlı Ulusal Meslek Standardı Sayısı	8	8	11	15	21	29	
Sermaye Piyasasında Uluslararası Geçerliliği Olan Sertifikaların Tanıtımına Yönelik Düzenlenen Toplantı Sayısı	-	-	3	4	5	6	
Finans Alanında Lisansüstü Eğitim İçin Yurtdışına Gönderilecek Öğrenci Sayısı	-	59	100	100	100	100	

(1) Mevcut durum 2013 yılı sonu itibarıyla.

4. Koordinatör ve Sorumlu Kurum/Kuruluşlar

Program Koordinatörü: Kalkınma Bakanlığı

1. Bileşen: İFM İdari Yapısının Oluşturulması / *Kalkınma Bakanlığı*
2. Bileşen: Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması / *Sermaye Piyasası Kurulu*
3. Bileşen: Hukuki Altyapının Geliştirilmesi / *Adalet Bakanlığı*
4. Bileşen: Kümelenme Bölgelerinde Fiziki Altyapının Geliştirilmesi / *İstanbul Büyükşehir Belediyesi*
5. Bileşen: Teknolojik Altyapının Güçlendirilmesi / *Borsa İstanbul*
6. Bileşen: Nitelikli İnsan Kaynağının Artırılması / *Milli Eğitim Bakanlığı*
7. Bileşen: Katılım Bankacılığı ve Faizsiz Finans Sisteminin Geliştirilmesi / *Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu*

5. Eylem Planı

1. Bileşen: İFM İdari Yapısının Oluşturulması

Politika 1: Özel sektörün daha aktif rol aldığı bir İFM organizasyon yapısının oluşturulması ve İstanbul'un uluslararası finansal kuruluşlar ve yatırımcılar nezdinde daha etkin tanıtımının sağlanması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
1	İFM çalışmalarını yürütmek üzere özel sektörün daha fazla katkı sağladığı bir yönetim yapısı oluşturulacaktır.	Kalkınma Bakanlığı	Başbakanlık, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, SPK, BDDK, İBB, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, Borsa İstanbul, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Finansal Kurumlar Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2015	İFM tanıtım ve iletişim faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi ve orta vadede yurtiçi ve yurtdışı paydaşlar arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi amacıyla 2015 yılı Haziran ayına kadar finans sektöründeki meslek birliklerinin ve özel sektörün daha fazla katkı sağladığı bir organizasyon yapısına ilişkin model oluşturulacaktır. Oluşturulan model çerçevesinde öngörülen yapının tesisine ilişkin çalışmalar tamamlanacaktır. Yeni bir yönetim yapısı oluşturuluncaya kadar 2010/11 sayılı İstanbul Finans Merkezinin İdari Yapılanması konulu Başbakanlık Genelgesinde oluşturulan yapı geçerliliğini koruyacaktır.
2	İFM Tanıtım ve İletişim Stratejisi oluşturulacaktır.	Kalkınma Bakanlığı	Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, İBB, Borsa İstanbul, İlgili Sektör Birlik ve Dernekleri	Ocak 2016 - Haziran 2016	Finans sektöründeki meslek birliklerinin ve özel sektörün etkin katılımıyla İFM'nin tanıtımı ve paydaşlar arasına iletişimin güçlendirilmesi amacıyla İFM Tanıtım ve İletişim Stratejisi oluşturulacaktır. Tanıtım ve İletişim Stratejisi İFM koordinatörlüğü tarafından onaylanacaktır.

Politika 2: Yurtiçi ve yurtdışı paydaşlar arasında koordinasyonun geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
3	Ulusal Danışma Kurulu oluşturulacaktır.	Kalkınma Bakanlığı	Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, SPK, BDDK, TMSF, İBB, Borsa İstanbul, İlgili Sektör Birlik ve Dernekleri	Ocak 2015 - Haziran 2015	Yurtiçi paydaşlar arasında İFM faaliyetlerine yönelik görüş birliği oluşmasını sağlamak, İFM çalışmalarına yön vermek ve kuruluşların belirlenecek hedefler doğrultusunda ortak hareket etmelerini temin etmek üzere Ulusal Danışma Kurulunun oluşturulmasına yönelik çalışmalar Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülecektir. Danışma Kurulu toplantılarında İFM'ye yönelik yürütülen çalışmalar değerlendirilecek ve gelecekteki çalışmalar hakkında görüş bildirilecektir. Kurulun ilk toplantısı 2015 Haziran'a kadar gerçekleştirilecektir.
4	Uluslararası Danışma Konseyi oluşturulacaktır.	Kalkınma Bakanlığı	Başbakanlık, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, SPK, BDDK, İBB, Borsa İstanbul, İlgili Sektör Birlik ve Dernekleri	Ocak 2016 - Haziran 2016	İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olma konumunun güçlendirilmesi ve bu yönde önerilerde bulunması amacıyla finans ve iş dünyasının önde gelen kuruluşlarının üst düzey yöneticilerinin üye olarak yer aldığı Uluslararası Danışma Konseyi oluşturulacaktır. Konsey yılda bir kez toplanacaktır.

2. Bileşen: Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması**Politika 1: Finansal ürün çeşitliliğinin artırılması**

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
5	Organize piyasalarda işlem gören türev araçların çeşitliliği arttırılacaktır.	SPK	Hazine Müsteşarlığı, TCMB, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Haziran 2018	Faiz oranı swap sözleşmeleri, döviz opsiyonları, altın opsiyonları, faiz vadeli işlem sözleşmeleri ve opsiyonları, enerji opsiyonları, kıymetli maden ve metal vadeli işlem sözleşmeleri gibi türev araçlar geliştirilerek bunların organize piyasalarda işlem görmesi sağlanacaktır.

6	Sermaye piyasası araçlarının döviz cinsinden ihraç edilebilmesi ve işlem görebilmesi için çalışma yapılacaktır.	SPK	Hazine Müsteşarlığı, TCMB, BDDK, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu	Mart 2015 - Haziran 2017	Sermaye piyasası araçlarının döviz cinsinden ihraç, işlem ve risk yönetiminin yapılabilmesi için TL piyasaların gelişmesi de dikkate alınarak bir çalışma yapılacak ve konu Finansal İstikrar Komitesinde değerlendirilecektir.
7	Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklıklarına ilişkin ikincil mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.	SPK	Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Haziran 2017	6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 50. maddesinde ilk kez tanımlanan ve yatırım ortaklığı ile yatırım fonu yapısının avantajlarının bir arada sunulacağı Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklığı Modelinin hukuki altyapısının belirleneceği ikincil mevzuat çalışmaları tamamlanacaktır.
8	Kamu sermayeli işletme ve kuruluşların sermaye piyasasından faydalandırılması sağlanacaktır.	SPK	Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	Ocak 2015 - Haziran 2017	Sermaye piyasası aracı ihraç edebilecek veya sermaye piyasasından faydalanabilecek kamu sermayeli işletme ve kuruluşlar belirlenecektir. Belirlenen işletme ve kuruluşlar önemlilik ve öncelik kriterlerine göre sınıflandırılarak sermaye piyasasından faydalanabilecek olanların ihraç edebileceği sermaye piyasası araçları hakkında çalışma yapılacaktır.
9	Aracı kurumların kullanacağı ve kullanılabileceği alternatif finansman yöntemleri geliştirilecektir.	SPK	Maliye Bakanlığı, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Haziran 2017	Aracı kurumların köprü finansmanı gibi yöntemleri kullanarak finansman sağlayan yatırım kurumlarına dönüşebilmeleri için mevzuat engelleri kaldırılarak vergi problemlerine yönelik düzenlemeler yapılacaktır.
10	İstanbul'un küresel bir finans merkezi olma hedefi çerçevesinde odaklanması gereken piyasaların tespitine yönelik bir araştırma gerçekleştirilecektir.	Kalkınma Bakanlığı	-	Ocak 2015 - Aralık 2015	Karşılaştırmalı bir rekabet analizi çerçevesinde, İstanbul'un küresel bir finans merkezi haline gelebilmesi için orta ve uzun vadede odaklanması gereken finansal ürün ve piyasaların tespitine yönelik olarak, analitik bir araştırma gerçekleştirilecektir.

Politika 2: Piyasaların ve finansal altyapının geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
11	Banka dışı finansal piyasaların geliştirilmesine yönelik bir strateji belgesi hazırlanacaktır.	TCMB	Hazine Müsteşarlığı, BDDK, SPK, İlgili Sektör Birlik ve Dernekleri	Ocak 2015 - Aralık 2015	Reel ekonominin finansal ihtiyaçları büyük ölçüde bankacılık kesimi üzerinden karşılanmaktadır. Bankacılık dışı kuruluşlar ve bunların faaliyet gösterdikleri piyasaların yasal ve operasyonel altyapılarının güçlendirilmesi, finansal sistemin daha etkin çalışmasına katkıda bulunacaktır. Bu kapsamda finansal ürün ve hizmet çeşitliliğini artırarak, reel sektörün daha fazla finansmana daha düşük maliyetle ve kolaylıkla erişiminin sağlanması amacıyla, finansal istikrara katkı sağlayacak şekilde, banka dışı finansal piyasaları geliştirmek için bir yol haritası hazırlanacaktır.
12	Tezgâh üstü türev araçlarından uygun görülenlerin organize piyasalarda işlem görmesi sağlanacaktır.	SPK	TCMB, BDDK, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Haziran 2017	G20 kararı ve AB düzenlemeleri çerçevesinde tezgâh üstü piyasalarda işlem gören türev araçların standardize edilip edilmeyeceği, standardize edilecek türev araçların hangilerinin organize piyasalarda işlem görebileceği, tezgâh üstü piyasalarda işlem gören standardize edilmiş türev araçların takasının merkezi karşı taraflarca yapılıp yapılamayacağı hususunda ilgili kuruluşlarca çalışma yapılacak ve uygun enstrümanlar organize piyasalara taşınacaktır.
13	Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) uluslararası standartlara kavuşturulacaktır.	Merkezi Kayıt Kuruluşu	SPK, Borsa İstanbul, Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği, Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği	Ocak 2015 - Haziran 2016	KAP sistemi uluslararası gereksinimler çerçevesinde yeniden yapılandırılarak kamuyu aydınlatma açıklamalarının İngilizce içeriklerinin de bulunduğu KAP İngilizce internet sitesinin geliştirilmesi, son kullanıcılara işlenebilir veri sağlanması noktasında çok önemli bir unsur olan XBRL formatında bildirim alınması ve paylaşılması, sistemin AB direktiflerinde yer alan standartlara kavuşturulması (bildirimin bütünlüğünün korunması, zaman damgası vb.) ve hak kullanımı bildirimlerinin daha geniş kapsamlı şekilde SWIFT ile son kullanıcıya ulaştırılması sağlanacaktır.

14	6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında belirlenecek veri depolama kuruluşlarına ilişkin ikincil düzenlemeler yapılacaktır.	SPK	TCMB, BDDK, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Haziran 2017	6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunuyla yasal altyapısı oluşturulan ve sistemik riskin gözetimi ve finansal istikrarın korunması amacıyla sermaye piyasasında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak yetkilendirilecek veri depolama kuruluşlarına ilişkin ikincil düzenlemeler tamamlanacaktır.
15	Uygun görülen piyasalarda Merkezi Karşı Taraf uygulamasına geçilmesine yönelik mevzuat ve takas altyapısı tamamlanacaktır.	SPK	TCMB, BDDK, Borsa İstanbul, Takasbank	Ocak 2015 - Haziran 2017	Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği kapsamında Borsa İstanbul'un talep etmesi yahut SPK'nın zorunlu tutması halinde öncelikle pay piyasasında ve takiben de borçlanma araçları piyasasında merkezi karşı taraf olarak hizmet verilmesi ve Kurul ve diğer kamu kurumları ile özel kuruluşlar arasında gerçekleştirilen çalışmaların sonuçlanması ve uygun görülmesi halinde tezgâh üstü araçlar için de merkezi karşı taraf hizmeti verilmesi sağlanacaktır.
16	Sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan yatırımcı uyumsuzluklarının çözümüne ilişkin Borsa İstanbul ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği bünyesindeki sistemler geliştirilecektir.	SPK	Borsa İstanbul, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Haziran 2017	6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda yer alan 70. ve 74. madde hükümleri çerçevesinde Borsa İstanbul ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği bünyesindeki mevcut sistemlerin daha etkin hale getirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
17	Borsa İstanbul bünyesinde işlem gören hisse senetleri ve özel sektör borçlanma araçlarına yönelik piyasa yapıcılığı sistemi hayata geçirilecektir.	Borsa İstanbul	SPK, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2017	Borsa İstanbul Pay Piyasasında işlem gören pay senetleri ve Borçlanma Araçları Piyasasında işlem gören özel sektör sermaye piyasası araçlarına yönelik piyasa yapıcılığı düzenlemesi hazırlanarak yürürlüğe konulacaktır.
18	Tarımsal ürünlere yönelik lisanslı depoculuk ve elektronik ürün senedi altyapısı geliştirilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	Hazine Müsteşarlığı, SPK, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, TOBB	Ocak 2015 - Aralık 2017	Lisanslı Depoculuk Kanunu ve bu kanuna dayanarak çıkarılan Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği kapsamında piyasaya işlerlik kazandırılacaktır. Bu kapsamda; a) Ürün ihtisas borsasının kurulması ve faaliyete geçirilmesi sağlanacaktır. b) Elektronik ürün senetlerinin alternatif bir yatırım aracı haline gelmesi sağlanacaktır.

19	Metal vb. emtianın işlem görebileceği organize piyasalar oluşturulacaktır.	Borsa İstanbul	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, SPK, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, TOBB	Ocak 2015 - Aralık 2017	Borsa İstanbul nezdinde metal ürünlerinin işlem görmesini teminen katılım bankacılığı prensipleri de dikkate alınarak mevzuat ve fiziki teslimat için altyapı ve diğer yasal düzenlemeler geliştirilecektir. Ayrıca, Borsa İstanbul'da işlem gören metal ve benzeri emtianın borsa içi alım-satım işlemleri sırasında ortaya çıkabilecek vergi problemlerinin çözümüne yönelik çalışmalar yürütülecektir.
20	Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFASP) yeniden yapılandırılacaktır.	SPK	Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Haziran 2017	Yatırım fonlarının dağıtım kanallarının genişletilmesi ve yatırımcıların tek bir platformdan birçok yatırım fonuna ulaşabilmesi adına TEFASP'in yeniden yapılandırma projesine ilişkin çalışmalar tamamlanacaktır.
21	Uluslararası ödeme ve takas sistemleriyle entegrasyon geliştirilecektir.	SPK	Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, TCMB, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu	Ocak 2015 - Haziran 2017	Uluslararası takas ve saklama kuruluşları ile bağlantılı kurumların sağladığı teminat yönetimi hizmetlerinin kullanılabilmesi ve bu kurumların üyelerine takas ve saklama hizmeti verebilmesine imkân sağlayacak mevzuat altyapısı oluşturulacaktır. Uluslararası takas ve saklama kuruluşları ile bağlantılı kurumların sağladığı teminat yönetimi hizmetlerinin Türkiye piyasalarına yatırım yapacak finansal kuruluşlarca kullanılabilmesi ve doğrudan bu kurumlara veya bunların müşterisi olan finansal kuruluşlara doğrudan veya dolaylı olarak takas ve saklama hizmeti verilebilmesine imkân sağlayacak mevzuat düzenlemesi tamamlanacak ve operasyonel altyapı oluşturulacaktır.

Politika 3: Finansal araçlarda vergi düzenlemelerinin iyileştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
22	Finansal araçlar ile bunların dayanak varlıklarına ilişkin vergi uygulamaları gözden geçirilecektir.	Maliye Bakanlığı	Hazine Müsteşarlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, TCMB, SPK, BDDK, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2017	Döviz ve altına dayalı menkul kıymetler ile bunların dayanak varlıklarının tabi olduğu vergi usullerinin uyumlaştırılması amacıyla etki analizi içeren bir çalışma yapılacaktır. Bu çalışmanın sonuçlarına göre ihtiyaç duyulan düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

23	Tezgâh üstü türev araçları ve kaldıraçlı alım satım işlemleriyle ilgili gerçekleştirilen riskten korunma amaçlı işlemlerdeki vergi uygulamaları yeniden düzenlenecektir.	Maliye Bakanlığı	Hazine Müsteşarlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, TCMB, SPK, BDDK, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2017	Tezgâh üstü türev araçlar ve kaldıraçlı alım-satım işlemlerinin BSMV açısından vergilendirilmesine ilişkin olarak riskten korunma amacıyla yapılan bağlantılı işlemler tek bir işlem olarak değerlendirilecek ve bağlantılı işlemlerde BSMV matrahının, bağlantılı işlem bazında lehe alınan paraların birbiriyle netleştirilmesi sonucu bulunacak tutar olacağına yönelik gerekli mevzuat değişikliği yapılacaktır.
24	Farklı finans kurumları arasında haksız rekabete yol açan vergi uygulamaları tespit edilerek ortadan kaldırılacaktır.	Maliye Bakanlığı	Hazine Müsteşarlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, TCMB, SPK, BDDK, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Finansal Kurumlar Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2017	Farklı finans kurumları arasındaki vergi uygulamalarından kaynaklanan haksız rekabeti gidermek amacıyla damga vergisi, BSMV, KKDF, kurumlar vergisi, KDV ve harçlarla ilgili yasal düzenlemeler incelenecektir. Bunun sonucunda gerekli görülen düzenlemeler yapılacaktır.

3. Bileşen: Hukuki Altyapının Geliştirilmesi

Politika 1: İstanbul'da kurumsal bir tahkim merkezinin oluşturulması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
25	İstanbul Tahkim Merkezinin faaliyete geçmesi sağlanacaktır.	İstanbul Tahkim Merkezi	Adalet Bakanlığı, YÖK, Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, Borsa İstanbul, TİM, TOBB, TESK, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2015	1 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girecek olan İstanbul Tahkim Merkezi Kanunu çerçevesinde; a) Mart 2015'e kadar İstanbul Tahkim Merkezinin Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu teşkil edilecektir. b) Aralık 2015'e kadar personel istihdamı gerçekleştirilerek ve ikincil mevzuatı yürürlüğe konularak, Milli ve Milletlerarası Tahkim Divanının faaliyete geçmesi sağlanacaktır.

26	Meslekteki ilgili hâkimler ile tahkim alanıyla ilgilenen avukatlara meslek içi eğitim verilecektir.	Adalet Bakanlığı	HSYK, Yargıtay, Danıştay, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Adalet Akademisi, TOBB, İstanbul Tahkim Merkezi	Ocak 2015 - Aralık 2018	Tahkim müessesesinin Türkiye’de etkin şekilde uygulanmasının sağlanması amacıyla meslekteki ilgili hâkimler ile tahkim alanıyla ilgilenen avukatlara meslek içi eğitim verilmesi sağlanacaktır.
27	Hâkim ve avukat adaylarına meslek öncesinde tahkim içerikli eğitimler verilecektir.	Adalet Bakanlığı	HSYK, Yargıtay, Danıştay, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Adalet Akademisi, TOBB, İstanbul Tahkim Merkezi	Ocak 2015 - Aralık 2018	Avukatlık veya hâkimlik yapmak üzere eğitim gören adayların ders müfredatına yapılacak bir eklemeye tahkim konusunda bilgilendirilmeleri sağlanacaktır.
28	İstanbul Tahkim Merkezine ilişkin tanıtım faaliyetleri yürütülecektir.	İstanbul Tahkim Merkezi	Adalet Bakanlığı, YÖK, Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, Borsa İstanbul, TİM, TOBB, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği	Ocak 2015 – Aralık 2018	İstanbul Tahkim Merkezinin bilinirliğini ve tahkim mekanizmasının işleyişine ilişkin bilgi düzeyini artırmak amacıyla yerel ve uluslararası düzeyde finansal kuruluşlar ve yatırımcılar nezdinde tanıtım ve eğitim faaliyetleri yürütülecektir.

Politika 2: Finans sektörüne ilişkin özellikli konularda ihtisaslaşmış mahkemelerin oluşturulması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
29	Finans sektöründe ihtiyaç duyulan ve ihtisaslaşmasında fayda görülen ve alanlar belirlenerek HSYK'ya sunulacaktır.	Adalet Bakanlığı	HSYK, YÖK, Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, Türkiye Adalet Akademisi, Türkiye Barolar Birliği, TİM, TOBB	Ocak 2015 - Haziran 2015	6460 sayılı Kanunla, mahkemelerin ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak daireler arasındaki iş dağılımının HSYK tarafından belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Finans sektöründe ihtiyaç duyulan alanların tespit edilmesi ve bu alanların, dairelerin iş dağılımının belirlenmesinde HSYK tarafından göz önünde tutulması sağlanacaktır.

30	İhtisas mahkemelerinde görevli personelin uzmanlaşması amacıyla bu alanda çalışan her personel en az bir kez eğitime tabi tutulacaktır.	Adalet Bakanlığı	HSYK, Yargıtay, Danıştay, Türkiye Adalet Akademisi, Türkiye Barolar Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2018	Finans sektörüyle alakalı olan ihtisas mahkemelerinde görevli personelin, kalemdeki işlemleri daha hızlı ve etkin şekilde yürütebilmeleri amacıyla periyodik olarak eğitime tabi tutulması sağlanacaktır.
----	---	------------------	---	-------------------------	---

Politika 3: Mevzuat çalışmalarında İFM Projesinin dikkate alınması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
31	İş uyuşmazlıklarında alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin hukuk sistemimize kazandırılması için çalışmalar yapılacaktır.	Adalet Bakanlığı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, TOBB	Ocak 2015 - Aralık 2017	Alacağa ilişkin iş uyuşmazlıklarının mahkeme önüne gelmeden çözümlenmesi kapsamında iş uyuşmazlıkları hakem heyetleri kurulması, iş uyuşmazlıklarında arabuluculuk müessesinin teşvik edilmesi ve 4857 sayılı İş Kanununun 91. maddesinde belirtilen işçi alacaklarına ilişkin şikâyet prosedürü uyuşmazlık çözme kapasitesinin artırılması sağlanarak mahkemelerin iş yoğunluğunun azaltılması sağlanacaktır.
32	Teminat mektuplarının elektronik ortamda izlenmesi sağlanacaktır.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	Adalet Bakanlığı, BDDK, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Kredi Kayıt Bürosu	Ocak 2015 - Aralık 2017	Teminat mektuplarının elektronik ortamda düzenlenmesiyle mevcut risklerin büyük ölçüde azaltılması, operasyon maliyetinin düşürülmesi, sahtecilik ve usulsüzlüklerden kaynaklanan sorunların en aza indirilmesi beklenmektedir. Teknik altyapı hazır durumda olup uygulamanın hayata geçirilebilmesi için 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununda değişiklik yapılacaktır.

4. Bileşen: Kümelenme Bölgelerinde Fiziki Altyapının Geliştirilmesi

Politika 1: İFM kümelenme bölgelerinde ulaşım imkânlarının geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
33	Kartal-Kaynarca raylı sistem bağlantısı tamamlanacaktır.	İBB	-	Ocak 2015 - Aralık 2015	İnşaat çalışmaları devam eden projenin tamamlanmasıyla Kadıköy-Kartal Metrosu doğuya doğru uzatılacaktır. 4,5 km uzunluk ve 3 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 137.185.100 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
34	Ataşehir Finans Merkezi alanı çevresinde yol ve kavşak çalışması yapılacaktır.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İBB	Ocak 2015 - Aralık 2015	Söz konusu yol ve kavşak projesiyle, Ataşehir Finans Merkezi alanının ana yollarla bağlantısı sağlanacaktır. Tahmini maliyet 79.605.000 TL olup parsel sahiplerinin katılımıyla oluşturulacak olan bütçeden karşılanacaktır.
35	İFM kümelenme bölgelerinde oluşacak ulaşım talebine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	İBB	-	Ocak 2015 - Aralık 2016	Finansal kümelenme bölgelerinde ortaya çıkacak ulaşım talebi belirlenecektir.
36	İFM kümelenme bölgelerinde otopark ihtiyacının karşılanmasına yönelik altyapının geliştirilmesi için etüt ve proje çalışmaları yapılacaktır.	İBB	-	Ocak 2015 - Aralık 2016	İFM kümelenme bölgelerinde otopark ihtiyacının karşılanmasına yönelik etüt çalışması 2015 yılı Haziran ayına kadar yapılacaktır. Etüt çalışması sonuçlarına göre otopark ihtiyacının karşılanmasına yönelik proje çalışmaları yapılacaktır.
37	İFM kümelenme bölgelerinde trafik etüt çalışmaları yapılacaktır.	İBB	-	Ocak 2015 - Aralık 2017	Finansal kümelenme bölgelerinde, İFM yapılanmasının etkileri göz önünde bulundurularak trafik etüt çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda, 2015 yılı Aralık ayına kadar Büyükdere-Levent-Maslak, Kâğıthane-Cendere, Ataşehir-Kozyatağı ile Ümraniye bölgeleri tamamlanacaktır. 2016 yılı Aralık ayına kadar ise Yenibosna Basın Aksı, Topkapı-Maltepe-Bayrampaşa ile Kartal bölgeleri tamamlanacaktır.

38	Üsküdar-Ümraniye ile Kadıköy-Kartal metrolarının Ataşehir Finans Merkezi alanıyla bağlantılarının sağlanmasına yönelik uygulama projesi hazırlanacaktır.	İBB	-	Ocak 2015 - Aralık 2015	Ataşehir Finans Merkezi alanının, kentin diğer merkezleri ve havalimanıyla raylı sistem entegrasyonunu sağlayacak uygulama projesi hazırlanacaktır. Tahmini maliyet 5.850.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
39	Sabiha Gökçen Havalimanı'nın Marmaray ve Kadıköy-Kartal-Kaynarca metrolarıyla raylı sistem bağlantısının sağlanmasına yönelik olarak D100-Marmaray arasının uygulama projesi hazırlanacaktır.	İBB	-	Ocak 2015 - Aralık 2016	Ataşehir Finans Merkezi alanının ve Kartal bölgesinin kentin diğer merkezleri ve havalimanıyla raylı sistem entegrasyonunu sağlayacak uygulama projesi hazırlanacaktır. 3 km uzunluk ve 2 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 1.950.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
40	Kazlıçeşme-Söğütluçeşme metrosu ve Ataşehir raylı sistem bağlantısının sağlanmasına yönelik uygulama projesi hazırlanacaktır.	İBB	-	Ocak 2016 - Aralık 2018	Büyükdere-Levent-Maslak Aksı ile Ataşehir Finans Merkezi alanını Boğaz'da iki köprü arasında su altından raylı sistemle bağlayacak uygulama projesi hazırlanacaktır. 40,3 km uzunluk ve 27 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 26.195.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
41	Ataşehir-Sabiha Gökçen Havalimanı arası raylı sistem bağlantısının sağlanmasına ilişkin uygulama projesini hazırlamaya yönelik faaliyetler yürütülecektir.	İBB	-	Ocak 2016 - Aralık 2018	Ataşehir Finans Merkezi alanının, kentin diğer merkezleri ve havalimanıyla raylı sistem entegrasyonunu sağlayacak uygulama projesi hazırlanacaktır. Uygulama projesinin 2019 yılı sonunda tamamlanması öngörülmektedir. 17 km uzunluk ve 12 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 11.050.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
42	İncirli - Sefaköy raylı sistem bağlantısının yapımı tamamlanacaktır.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	-	Ocak 2015 - Aralık 2017	Yenibosna Basın Ekspres Aksının çevre yerleşmelerle alternatif raylı sistem bağlantısı sağlanacaktır. 7,2 km uzunluk ve 6 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 910.953.000 TL olup Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bütçesinden karşılanacaktır.

43	Bakırköy İDO-Kirazlı raylı sistem bağlantısının yapımı tamamlanacaktır.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	-	Ocak 2015 - Aralık 2018	Kirazlı, İncirli ve Özgürlük Meydanı aktarmalarıyla Yenibosna Basın Ekspres Aksının çevre yerleşmelerle alternatif raylı sistem bağlantısı sağlanacak, deniz yolu ulaşımıyla ilişkisi raylı sistemlerle güçlendirilecektir. 9 km uzunluk ve 9 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 585.000.000 \$ olup Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bütçesinden karşılanacaktır.
44	Sabiha Gökçen Havalimanı-D100 Kaynarca raylı sistem bağlantısının sağlanmasına yönelik yapım çalışmaları başlatılacaktır.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	-	Ocak 2015 - Aralık 2017	Ataşehir Finans Merkezi alanının ve Kartal bölgesinin Sabiha Gökçen Havalimanı'yla raylı sistem entegrasyonu sağlanacaktır. 6 km uzunluğundaki projenin tahmini maliyeti 300.000.000 \$ olup Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bütçesinden karşılanacaktır.
45	Mecidiyeköy-Mahmutbey raylı sistem bağlantısının sağlanmasına yönelik yapım çalışmaları başlatılacaktır.	İBB	-	Ocak 2015 - Aralık 2018	Yenibosna Basın Ekspres Aksının, Kâğıthane-Cendere bölgesi ve Büyükdere-Levent-Maslak bölgesiyle raylı sistem entegrasyonu sağlanacaktır. 18 km uzunluk ve 15 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 1.170.000.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
46	Bostancı-Dudullu raylı sistem bağlantısının sağlanmasına yönelik uygulama projesi hazırlanacaktır.	İBB	-	Ocak 2015 - Aralık 2015	Ataşehir Finans Merkezi alanının deniz yolu ulaşımıyla ilişkisi güçlendirilecektir. 13,4 km uzunluk ve 11 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 8.710.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
47	Bağcılar (Kirazlı)- Küçükçekmece (Halkalı) raylı sistem bağlantısının sağlanmasına yönelik uygulama projesi hazırlanacaktır.	İBB	-	Haziran 2015 - Aralık 2015	Yenibosna Basın Ekspres Aksının şehirlerarası otobüs terminali ve Topkapı-Maltepe Bayrampaşa bölgesiyle alternatif raylı sistem bağlantısı sağlanacaktır. 9,4 km uzunluk ve 9 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 6.110.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
48	Ataşehir-Ümraniye arasında monoray hattının yapılmasına yönelik etüt ve uygulama projesi hazırlanacaktır.	İBB	-	Ocak 2017 - Aralık 2018	Ataşehir Finans Merkezi alanı ile Ümraniye bölgesi arasında raylı sistem bağlantısı kurulacaktır. 11,1 km uzunluk ve 11 istasyondan oluşacak projenin tahmini maliyeti 7.215.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.
49	Beşiktaş-Sarıyer raylı sistem bağlantısının sağlanmasına yönelik etüt ve uygulama projesi hazırlanacaktır.	İBB	-	Ocak 2018 - Aralık 2018	Beşiktaş bölgesinin çevre yerleşimlerle raylı sistem entegrasyonunu sağlayacak uygulama projesi hazırlanacaktır. 14,6 km uzunluktan oluşacak projenin tahmini maliyeti 9.490.000 \$ olup İBB bütçesinden karşılanacaktır.

50	Finansal kümelenme bölgelerinin ulaştırma altyapısının raylı sistem entegrasyonu ile güçlendirilmesine yönelik bir ön çalışma yapılacaktır.	İBB	Kalkınma Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	Ocak 2015 - Eylül 2015	Finansal kümelenme bölgelerinin birbirleriyle, kentin diğer bölgeleri ve havalimanlarıyla raylı sistem vasıtasıyla entegrasyonu sağlanarak ulaştırma altyapılarının güçlendirilmesine yönelik yapılması gerekli yatırımlar ve bunların nasıl bütçelendirileceği bütüncül bir yaklaşımla belirlenecektir.
----	---	-----	---	------------------------	--

Politika 2: Finans kuruluşlarının iş ve işlemlerinin daha hızlı bir şekilde yapılmasını sağlayacak iletişim altyapısının geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
51	Elektronik Haberleşme Altyapısı Bilgi Sistemi Kurulması Projesi kapsamında ülkemizin elektronik haberleşme altyapısının mevcut durumu tespit edilerek coğrafi bilgi sistemine aktarılacak ve Geçiş Hakkıyla ilgili olarak altyapı paylaşımı etkin olarak sağlanacaktır.	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	BTK, İBB	Ocak 2015 - Aralık 2018	İstanbul'un elektronik haberleşme altyapısına ilişkin tüm veriler, coğrafi bilgi sistemi kullanılarak tek bir merkezde toplanacaktır. Verilerin sayısal olarak tek merkezde toplanması ile kümelenme bölgelerinin İFM vizyonu doğrultusunda geliştirilmesine yönelik yatırım karar ve uygulama süreçleri etkin biçimde yönetilebilecektir. Tahmini maliyet 7.000.000 TL olup Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bütçesinden karşılanacaktır.

Politika 3: İstanbul'da finansal kümelenme alanlarına yeterli, sürdürülebilir ve kesintisiz enerji sağlayacak altyapının geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
52	İFM kümelenme bölgelerine yönelik Enerji Altyapısı Master Planı hazırlanacaktır.	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	EPDK, İBB, TEDAŞ, AYEDAŞ, BEDAŞ	Ocak 2015 - Aralık 2016	İFM kümelenme bölgelerindeki mevcut enerji altyapısı ve ileriye yönelik talep tahmini çalışmaları orta ve uzun vadeli bir bakış açısını gerektirmesi nedeniyle söz konusu bölgelere kaliteli, sürdürülebilir ve kesintisiz enerji temininin sağlanabilmesi için atılması gerekli adımlar Enerji Bakanlığının koordinasyonunda belirlenecek ve bunların ilgili diğer kuruluşlarca dikkate alınması sağlanacaktır. Bu kapsamda İFM kümelenme bölgelerine yönelik veriler Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, AYEDAŞ, BEDAŞ'a ulaştırılacak ve talep tahmin çalışmaları AYEDAŞ ve BEDAŞ tarafından hazırlanacaktır. 2015 yılında enerji taleplerinin karşılanmasına yönelik altyapı planları hazırlanacaktır. 2016 yılında ise Master Plan hazırlanacaktır.

Politika 4: İstanbul'da finansal kümelenme alanlarının fiziki ve sosyal gelişmişlik düzeylerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
53	İFM kümelenme bölgelerine yönelik fiziki ve sosyal gelişmişlik göstergeleri ile izleme ve değerlendirme sistemi kurulacaktır.	İBB	Kalkınma Bakanlığı, Bakanlıkların İstanbul İl Müdürlükleri, İstanbul Valiliği, İstanbul Kalkınma Ajansı, İlçe Belediyeleri	Ocak 2015 - Eylül 2016	İFM kümelenme bölgelerinin fiziki ve sosyal gelişmişliklerinin izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik veri tabanı oluşturulacak, endeks ve model kurgulanacaktır. Bu kapsamda, <u>2015 yılında;</u> a) Fiziki ve sosyal gelişmişlik endeksinde yer alacak göstergeler ve her bir gösterge için ağırlıklar belirlenecektir. b) İFM kümelenmesine uygun bölgelerde ikamet eden ve çalışanların memnuniyet düzeyi ile talep ve beklentileri belirlenecektir. c) Fiziki ve sosyal gelişmişlikle ilgili güncel veri tabanı oluşturulacaktır. <u>2016 yılında;</u> a) Fiziki ve Sosyal Gelişmişlik Endeksi (ana ve alt endeksler) oluşturulacaktır. b) Fiziki ve Sosyal Gelişmişlik İzleme ve Değerlendirme Modeli kurgulanacaktır.
54	İFM kümelenme bölgeleri, fiziki ve sosyal gelişmişlik göstergeleriyle periyodik olarak izlenecektir.	İBB	Kalkınma Bakanlığı, Bakanlıkların İstanbul İl Müdürlükleri, İstanbul Valiliği, İstanbul Kalkınma Ajansı, İlçe Belediyeleri	Eylül 2016 - Aralık 2018	İFM kümelenme bölgelerinin fiziki ve sosyal gelişmişlik düzeyleri yıllık olarak ölçülecek ve sonuçları değerlendirilecektir. Fiziki ve sosyal gelişmişlikle ilgili güncel veriler elde edilecek, geliştirilen endekisle fiziki ve sosyal gelişmişlik düzeyi ölçülecek ve ölçüm sonuçları, fiziki ve sosyal gelişmişliği arttırmaya yönelik olarak değerlendirilecektir.

5. Bileşen: Teknolojik Altyapının Güçlendirilmesi

Politika 1: Sermaye piyasalarında elektronik haberleşme, iletişim, işlem, veri dağıtım ve güvenlik altyapısının geliştirilmesi ve konsolide edilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
55	Borsa İstanbul Ortak Veri Merkezinin entegrasyon çalışmaları tamamlanacaktır.	Borsa İstanbul	Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu	Ocak 2015 - Haziran 2015	Altyapısında Türkiye’de ilk defa kullanılan teknolojileri de barındıran Borsa İstanbul Ortak Veri Merkezinin, Takasbank ve Merkezi Kayıt Kuruluşunun sunucu sistemlerini de kapsamı sağlanacaktır.
56	Borsa İstanbul Pay Piyasası alım-satım, gözetim, veri dağıtım, endeks hesaplama, risk yönetimi, takas ve saklama teknolojik altyapısı geliştirilecektir.	Borsa İstanbul	SPK, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu	Ocak 2015 - Eylül 2015	Borsa İstanbul Pay Piyasası alım-satım, gözetim, veri dağıtım, endeks hesaplama, risk yönetimi, takas ve saklama sistemleri geliştirilecek; yeni pay piyasası işlem sistemi, sistem entegrasyon testlerine hazır hale geldikten sonra 2015 yılı Eylül ayı itibarıyla devreye alınacaktır.
57	Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası, Borçlanma Araçları Piyasası ve Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasının alım-satım, gözetim, veri dağıtım, risk yönetimi, takas ve saklama teknolojik altyapısı geliştirilecektir.	Borsa İstanbul	SPK, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu	Ocak 2015 - Eylül 2016	Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası, Borçlanma Araçları Piyasası ile Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasının alım-satım, gözetim, veri dağıtım, risk yönetimi, takas ve saklama sistemleri geliştirilecek, detaylı analiz ve tasarım çalışmaları tamamlanacak, işlem sistemleri 2015 yılsonuna kadar sistem entegrasyon testlerine hazır olacak ve 2016 yılı Eylül ayı itibarıyla devreye alınacaktır.
58	Borsa İstanbul bünyesindeki piyasaların gözetim teknolojik altyapıları konsolide edilerek iyileştirilecektir.	Borsa İstanbul	SPK	Ocak 2015 - Eylül 2016	Piyasalar arası etkileşimi de dikkate alarak tüm piyasaların gözetiminin tek bir merkezden yapılması, böylece etkinliğin ve verimliliğin artırılması hedeflenmektedir.

Politika 2: Finansal kuruluşlar tarafından gereksinim duyulan yazılım ve bilgi teknolojileri ürünlerinin geliştirilmesi ve ürün geliştirme maliyetlerinin azaltılması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
59	Borsa İstanbul ve Boğaziçi Üniversitesi işbirliğiyle "Teknoloji Geliştirme Merkezi" kurulacaktır.	Borsa İstanbul	İstanbul Kalkınma Ajansı, Boğaziçi Üniversitesi	Ocak 2015 - Aralık 2015	Finans piyasalarında gereksinim duyulan yazılım ürünleri ve bilgi teknolojileri hizmetleri başta olmak üzere hedeflenen üst seviyedeki kriterleri gerçekleştirebilecek bilişim teknolojileri ürünleri geliştirilecek; ürün geliştiren kurum ve kuruluşların, birlikte çalışma ortamının getireceği sinerjiden en üst seviyede fayda sağlamasına imkân verilerek ürün geliştirme maliyetleri azaltılacaktır. Bu amaçla kurulacak Teknoloji Geliştirme Merkezi için gerekli izinler alınacak ve İstanbul Kalkınma Ajansında güdümlü proje onay süreci başlatılacaktır.

6. Bileşen: Nitelikli İnsan Kaynağının Artırılması

Politika 1: Finans alanında uluslararası geçerliliği olan sertifikaya ve ileri düzey yabancı dile sahip kişi sayısının artırılması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
60	Finans sektöründe iş ve eğitim dünyası için gerekli olan ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikler yürürlüğe konulacaktır.	Mesleki Yeterlilik Kurumu	YÖK, Milli Eğitim Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, BDDK, SPK, TCMB, Borsa İstanbul, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi	Ocak 2015 - Aralık 2018	İşbirliği yapılacak kuruluşlarla birlikte işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu meslek standartları ve yeterlilikler belirlenecek, ardından meslek standardı ve yeterlilik hazırlama çalışmaları yürütülecektir.

61	Finans sektöründe çalışan işgücü profili ortaya konularak geleceğe yönelik işgücü talep projeksiyonu oluşturulacak ve sonuçlar kamuoyuyla paylaşılacaktır.	SPK	YÖK, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, BDDK, TCMB, İBB, İŞKUR, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Borsa İstanbul, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi	Ocak 2015 - Aralık 2015	Finans sektöründe istihdam edilen bireylerin nitelikleri tespit edilerek (gruplar bazında; çalışan sayısı, eğitim durumu, yeterlilikler, yabancı dil bilgisi, mesleki sertifika sahibi kişi sayısı vs.) bu konudaki eğitim ihtiyacı belirlenecek ve bu kapsamda geleceğe yönelik nicel ve nitel işgücü talep projeksiyonu 2015 yılı Aralık ayı itibarıyla oluşturulacaktır. Hazırlanacak raporla ilgili olarak kısa dönemli uzmanlar görevlendirilecek ve düzenlenecek çalıştayla ilgili tarafların görüşleri alındıktan sonra bu rapor kamuoyuyla paylaşılacaktır. Tahmini maliyet 100.000 TL olup SPK bütçesinden karşılanacaktır.
62	Sermaye piyasasında uluslararası geçerliliği olan sertifikaya sahip uzman sayısını arttırmaya yönelik farkındalık çalışmaları yapılacaktır.	Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu	YÖK, BDDK, TCMB, Borsa İstanbul, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi, Yatırım Profesyonelleri Derneği	Ocak 2015 - Aralık 2018	Uluslararası geçerliliği olan CFA, CAIA, FRM, PRM ve CPA sertifikalarının tanıtımına yönelik toplantılar düzenlenecektir.
63	Sermaye piyasasına yönelik lisans belgesine başvuran kişi sayısı artırılabilecektir.	Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu	YÖK, BDDK, TCMB, Borsa İstanbul, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi, Yatırım Profesyonelleri Derneği	Ocak 2015 - Aralık 2018	Sermaye piyasasına yönelik lisans belgesi sınavlarına 2015 yılında 47.500, 2016 yılında 50.000, 2017 yılında 51.000 ve 2018 yılında 52.500 kişinin başvurması sağlanacaktır.

64	Finans alanında çalışan kamu personelinin uluslararası geçerliliği olan sertifika sahibi olması desteklenecektir.	Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu	YÖK, Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, TCMB, Yatırım Profesyonelleri Derneği	Aralık 2015 - Aralık 2018	CFA sertifikası sınavına başvuru sürecinde kamu personelinin başvuru ücretlerinin bir kısmı Yatırım Profesyonelleri Derneği tarafından karşılanacaktır. Program döneminde bu imkândan toplam 300 kamu personeli yararlandırılacaktır. Yararlanma esasları ilgili kuruluşların katılımıyla belirlenecektir.
65	Finans alanında lisansüstü eğitim teşvik edilecektir.	Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu	YÖK, Borsa İstanbul, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Yatırım Profesyonelleri Derneği	Haziran 2015 - Haziran 2017	Finans alanında eğitim gören 50'si yüksek lisans, 50'si de doktora programında olmak üzere toplam 100 öğrenciye öğrenim süreleri boyunca burs sağlanacaktır.
66	Finans alanına yönelik lisans ve lisansüstü programlarda Arapça ve Rusça seçmeli ders olarak yer alacaktır.	YÖK	Üniversiteler	Ocak 2015 - Aralık 2018	Uygulama 2016 yılına kadar YÖK tarafından belirlenecek 2 pilot üniversitede başlatılacaktır.
67	Uluslararası öğrenci değişim programı kapsamında finans alanına yönelik lisans ve yüksek lisans yapan öğrenci sayısı artırılacaktır.	YÖK	Ulusal Ajans, İBB, Üniversiteler	Ocak 2015 - Aralık 2018	Finans alanında yurtdışı eğitim ve staj faaliyetleri için öğrencilerin ulusal ve uluslararası kaynaklarla değişim programlarından faydalanması desteklenecektir. 2012-2013 yıllarında 1.517 olan Erasmus+ programlarından yararlanan öğrenci sayısı her yıl ortalama 2.000 öğrenciye çıkartılacaktır.

Politika 2: Finans sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda lisans ve lisansüstü müfredatın geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
68	Finans alanına yönelik lisans ve lisansüstü programlarda ileri düzey matematik kazanımları artırılabacaktır.	YÖK	Hazine Müsteşarlığı, BDDK, SPK, TCMB, Borsa İstanbul, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi, Üniversiteler	Ocak 2015 - Haziran 2016	Finans alanına yönelik lisans ve lisansüstü programların durum analizlerinin yapılması için 2015 yılı Haziran sonuna kadar bir çalıştay yapılacaktır. Çalıştay çıktıları YÖK tarafından belirlenecek 5 pilot üniversitenin finans müfredatına yansıtılacaktır.
69	İstanbul'un finans alanında ulusal ve uluslararası bir lisansüstü eğitim merkezi olması sağlanacaktır.	YÖK	Hazine Müsteşarlığı, BDDK, SPK, TCMB, Borsa İstanbul, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi, Üniversiteler	Ocak 2015 - Aralık 2018	İFM'nin işgücü ihtiyaç analizi yapılarak hangi alanlarda lisansüstü program açılması gerektiği tespit edilecektir. Tespit edilen alanlara yönelik lisansüstü programların, belirlenecek pilot üniversitelerde açılması teşvik edilecektir. Ayrıca, finans alanında uluslararası alanda tanınırlığı olan lisansüstü programlar yaygınlaştırılacaktır. Eylem bütçesi, açılacak olan programların eğitim materyali, donanım ve insan kaynağı ihtiyaçları için kullanılacaktır.

70	Finans alanına yönelik programlarda yetişmiş akademik personelin nicelik yönünden mevcut durum tespiti yapılacak ve ihtiyaca göre akademik personel yetiştirmeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	YÖK	Milli Eğitim Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, TCMB, TÜBİTAK, Borsa İstanbul, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi	Haziran 2015 - Aralık 2018	Finans alanındaki akademik personelin çalışma konuları itibarıyla envanteri 2016 yılı Haziran sonuna kadar çıkarılacaktır. Bu envanter dikkate alınarak ihtiyaç duyulan çalışma konuları tespit edilecek ve bu konularda araştırma yapacak akademisyenlerin tespitine ilişkin usul ve esaslar belirlenecektir. Buna göre; a) 100 akademik araştırmaya 2.000.000 TL destek verilecektir. b) Bilgi ve tecrübe artırımı amacıyla finans merkezlerine 200 akademisyenin kısa süreli çalışma ziyareti için 2.000.000 TL destek verilecektir. c) Finans alanında 50 yabancı akademisyenin Türkiye’de yapacağı kısa süreli akademik çalışma ziyareti için 1.000.000 TL destek verilecektir.
71	Finans alanında lisansüstü eğitim görmeleri amacıyla yurtdışına gönderilen öğrenci sayısı artırılacaktır.	Milli Eğitim Bakanlığı	YÖK, Üniversiteler	Ocak 2015 - Aralık 2018	Yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacının karşılanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK tarafından belirlenen ülke ve üniversitelere finans alanında lisansüstü eğitim için gönderilen öğrenci sayısı artırılacaktır.
72	Üniversiteler bünyesinde bulunan enstitülerde aktüerya, para ve banka ile sermaye piyasası ve finans programlarının açılması ve yaygınlaştırılması teşvik edilecektir.	YÖK	Hazine Müsteşarlığı, BDDK, SPK, TCMB, Borsa İstanbul, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi, Üniversiteler	Ocak 2015 - Aralık 2018	YÖK tarafından belirlenecek 3 pilot üniversitede aktüerya, para ve banka ile sermaye piyasası ve finans alanlarında lisansüstü programlar açılacaktır. Enstitülerde açılacak lisansüstü programların İngilizce eğitim yapmaları desteklenecek ve bu programlar insan kaynakları, eğitim materyalleri ve donanım açısından güçlendirilecektir.

73	Üniversiteler ile finans sektörü arasındaki işbirliğini güçlendirmek amacıyla üniversite-sektör platformu oluşturulacaktır.	YÖK	Milli Eğitim Bakanlığı, SPK, BDDK, Borsa İstanbul, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Sigortacılık Eğitim Merkezi	Ocak 2015 - Aralık 2015	Finans sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikteki personelin yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin müfredatının tespitine yönelik işbirliği için bir platform oluşturulması öngörülmektedir. Öğrencilerin pratik becerilerini geliştirmek amacıyla finans kuruluşlarında staj gören öğrenci sayısı ve staj süresinin artırılması sağlanacaktır. Sektörde öğrencilerin kazanacağı bilgi, beceri ve yetkinliklerin belirlenmesi ile sürecin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde koordinatör akademisyen ve eğitim sorumlusunun sektörle işbirliği içinde etkin ve verimli bir şekilde çalışması sağlanacaktır. Üniversite ve özel sektör işbirliğiyle yapılacak finans alanındaki araştırmalar teşvik edilecek ve üniversitelerin finansal sektörle ilgili verilere ulaşması kolaylaştırılacaktır.
----	---	-----	---	-------------------------	---

7. Bileşen: Katılım Bankacılığı ve Faizsiz Finans Sisteminin Geliştirilmesi

Politika 1: Faizsiz finans sistemine yönelik mevcut algnın iyileştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
74	Faizsiz finans sisteminin felsefesini ve uygulamalarını konu alan kapsamlı bir tanıtım kampanyası yürütülecek, sistemin geliştirilmesi ve tanınmasına yönelik ulusal ve uluslararası düzeyde organizasyonlar düzenlenecektir.	BDDK	Hazine Müsteşarlığı, SPK, TCMB, TMSF, Borsa İstanbul, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2018	Eylem çerçevesinde; a) 2015 yılını kapsayan bir tanıtım kampanyası yürütülecektir. Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından 2015 yılı Haziran ayına kadar, kampanyanın amaçlarını ele alan bir bilgilendirme dokümanı hazırlanacaktır. Tanıtım kampanyasının ana unsurlarını görsel ve yazılı spotlar, okullarda tanıtım toplantıları ve yarışmalar oluşturacaktır. b) BDDK, Borsa İstanbul, Hazine Müsteşarlığı, TCMB ve SPK tarafından yılda en az bir defa faizsiz finans sistemine ilişkin ulusal veya uluslararası düzeyde bir panel, çalıştay veya konferans düzenlenecektir. c) Borsa İstanbul ve SPK işbirliğiyle farklı platformlarda faizsiz yatırım ürünleri hakkında piyasa oyuncularını bilgilendirici toplantılar yapılacak ve ürünleri tanıtıcı rehberler hazırlanacaktır.

75	Faizsiz finans sistemine yönelik olumsuz algılara neden olan unsurlar tespit edilecek, söz konusu unsurlarla ilgili olarak şeffaflığın artırılması ve kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi sağlanacaktır.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	BDDK	Ocak 2015 - Aralık 2015	Eylem kapsamında Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından 2015 yılı Haziran ayına kadar toplum nezdinde şeffaflık gerektiren bilgi ve uygulamaların hangileri olduğuna ilişkin bir rapor hazırlanacaktır. Belirlenen uygulamalar hakkında katılım bankaları ile Türkiye Katılım Bankaları Birliği arasında kamuoyunun etkin bilgilendirilmesini sağlayacak bir mekanizma tesis edilecektir.
76	Katılım bankaları tarafından gerçekleştirilen sosyal amaçlı projeler finansal alana yönlendirilecektir.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Katılım Bankaları	Ocak 2015 - Aralık 2015	Eylem kapsamında öncelikle, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve katılım bankaları işbirliğiyle sistemin niteliklerine uygun sosyal amaçlı finansal projeler belirlenecek ve daha sonra bu projeler verimlilik ve uygulanabilirlik kriterleri açısından ilgili paydaşlarla birlikte analiz edilerek ortak görüş sağlanacaktır. Eylemin hayata geçirilmesinde önemli bir aşama katılım bankalarının yukarıda bahsi geçen uygulamalarını kapsamlı/etkin bir biçimde kamuoyuyla paylaşmalarının sağlanmasıdır.
77	Faizsiz finans sisteminde işlemlerin niteliklerinin anlaşılmasını önleyen mevcut algı bozucu uygulama ve terimlere alternatif öneriler geliştirilecektir.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, Türk Dil Kurumu, Borsa İstanbul	Ocak 2015 - Aralık 2016	Eylem kapsamında faizsiz finans kurumlarına yönelik algıyı olumsuz etkileyen uygulama ve terimlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından ilgili paydaşlarla görüşmeler, anket ve analiz çalışmaları gerçekleştirilerek yanlış anlaşılmalara neden olduğu belirlenen terim ve uygulamalara ilişkin alternatifler geliştirilecektir. Kullanılması konusunda ortak görüşe varılan terimlerin ilgili tüm çevrelerce benimsenmesi adına etkin iletişim kanalları ve araçları tespit edilecek, buna karşılık kullanılmasında sakınca görülen terimlerin ise kullanımdan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Politika 2: Faizsiz finans alanına ilişkin insan kaynağının geliştirilmesi ve literatürün zenginleştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
78	Faizsiz finans alanında Türkçe akademik yayın sayısı artırılacak ve bu alanda bir veri tabanı oluşturulması sağlanacaktır.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	YÖK, Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, Ulusal Akademik Ağ Ve Bilgi Merkezi	Ocak 2015 - Haziran 2018	Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve BDDK, eşgüdümlü olarak YÖK ile yazışarak Türkiye’de katılım bankacılığı ve faizsiz finans konusunda çalışmalar yapan akademisyenler ve bu alandaki çalışmalara ilişkin bilgileri içeren bir veri tabanı talebinde bulunacaktır. YÖK’ten gelecek bilgilerle oluşturulacak veri tabanı Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından internet üzerinden kullanıcıların paylaşımına sunulacaktır. Ayrıca, eylem kapsamında faizsiz finans alanındaki belli başlı yabancı kitapları tercüme ettirecek ve telif eserler oluşturacak bir mekanizma oluşturulacaktır.
79	Üniversitelerin işletme ve iktisat fakültelerinde İslam ekonomisi ve faizsiz finans, ilahiyat fakültelerinde ekonomi ve finans alanlarında seçmeli/zorunlu dersler programlara konulacaktır.	YÖK	BDDK, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Üniversiteler	Ocak 2015 - Aralık 2018	İlk aşamada 2015 yılı içerisinde YÖK, üniversiteler, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve BDDK temsilcileri İslam ekonomisi ve faizsiz finans derslerinin bu konuda istekli üniversitelerde programlara eklenmesi konusunda toplantılar yapacaktır. Toplantılar neticesinde söz konusu dersleri programlarına koymayı düşünen üniversitelerin öğretim üyesi ve diğer ihtiyaçları belirlenecektir. Ayrıca, 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde en az 2 ilahiyat fakültesinde ekonomi ve finans dersleri, 5 İİBF’de faizsiz finans ve İslam ekonomisi dersleri müfredata eklenecektir.
80	Faizsiz finans sisteminde lisanslı personel ihtiyacının olup olmadığı tespit edilerek ihtiyaç varsa gerekli düzenlemelerin yapılması sağlanacaktır.	SPK	Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu	Ocak 2015 - Aralık 2016	Faizsiz finans alanında lisanslı personel ihtiyacının olup olmadığı hususu SPK’nın lisanslamaya ilişkin düzenlemelerinde değerlendirilecektir. İhtiyaç görülmesi halinde, SPK tarafından lisanslama tanımları yapılarak sınavların düzenlenmesine yönelik tebliğde değişiklik yapılacak, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu tarafından ilgili modül oluşturulacaktır.

81	Faizsiz finansa yönelik sertifikasyon programı uygulanmaya başlanacaktır.	Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2018	Eylem faizsiz finans konusundaki bilgi altyapısının artırılması ve uzmanlaşmanın teşvik edilmesi amacıyla bu alandaki eksik nitelikli işgücü ihtiyacının giderilmesine yardımcı olacaktır.
82	Belirlenecek bir üniversitede faizsiz finans alanında çalışacak bir enstitü/araştırma merkezi kurulacaktır.	YÖK	Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, TCMB, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Üniversiteler, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2018	Faizsiz finans alanında bilimsel çalışmaların gerçekleştirilmesi ve desteklenmesi, bu alanda yetkin akademik ve uygulayıcı insan kaynağının yetiştirilmesi, dünya ve Türkiye uygulamalarının araştırılması ve uygulamaya ilişkin standartların belirlenmesi amacıyla YÖK tarafından belirlenecek bir üniversite bünyesinde bir enstitü/araştırma merkezi kurulacaktır. Söz konusu araştırma merkezini kuracak üniversite projeye ilişkin eylem planını 2015 yılı Aralık ayına kadar hazırlayacaktır. Öngörülen eylem planı çerçevesinde araştırma merkezi/enstitünün ihtiyaç duyduğu altyapı ve insan kaynağı temin edilerek belirlenecek müfredata uygun olarak faaliyete geçmesi sağlanacaktır.
83	Faizsiz finansa yönelik burs ve ödül imkânları artırılacaktır.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	YÖK, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, TÜBİTAK, Üniversiteler, Katılım Bankaları	Ocak 2015 - Aralık 2018	Nitelikli işgücü ve öğretim kadrosunun oluşturulması amacıyla YÖK, kamu kurumları ve faizsiz finans kuruluşları yurtdışında faizsiz finans alanında eğitim veren akredite üniversitelere yılda en az 5 öğrenci gönderecektir. Ayrıca, Türkiye Katılım Bankaları Birliğinin daha önce bir defa düzenlediği ödüllü makale yarışmasına süreklilik kazandırılacaktır. TÜBİTAK tarafından sosyal bilimler alanında verilen destek programlarına faizsiz finans alanı da dâhil edilecektir.

Politika 3: Faizsiz finans sisteminin kurumsal yapısının ve hukuki altyapısının geliştirilmesi

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
84	Mevcut mevzuatın taranması gerçekleştirilecek ve faizsiz finans sisteminin ihtiyaç duyduğu düzenlemelere ilişkin öneriler sunulacaktır.	BDDK	Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, TMSF, SPK, Kamu Gözetimi Kurumu, Borsa İstanbul, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Eylül 2015	Ortak konularda ilgili bütün sektör kuruluşlarının aynı düzenlemelere tabi kılınması, faizsiz finansa ilişkin ihtiyaç duyulan düzenlemelerin geleneksel sistemle ayrıştığı noktalarda çözüm aranması ve düzenlemeler yapılması amacıyla BDDK koordinasyonunda ilgili paydaşların yer alacağı bir "Mevzuat Komitesi" oluşturulacaktır. Söz konusu komite kapsamlı bir mevzuat taraması yaparak sistemin geliştirilmesine imkân sağlayacak mevzuat altyapısı çalışmasını gerçekleştirecektir.
85	Kamu sermayeli bir katılım bankasının kurulmasına yönelik hazırlık çalışmaları tamamlanacaktır.	Hazine Müsteşarlığı	Maliye Bakanlığı, SPK, BDDK, Rekabet Kurumu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2015	Sektörün gelişimini desteklemek amacıyla kamu sermayeli bir katılım bankasının kurulmasına yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.
86	Türkiye Katılım Bankaları Birliğinin rolü ve verimliliğinin artırılması amacıyla Türkiye Katılım Bankaları Birliğinde reorganizasyon çalışmaları yapılacaktır.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	BDDK	Ocak 2015 - Aralık 2015	Eylem kapsamında, ilgili paydaşların temsil edildiği bir çalışma grubu oluşturularak Türkiye Katılım Bankaları Birliğinin rolü ve verimliliğini artıracak eylemler ortaya konulacak, belirlenecek plan çerçevesinde eylemler hayata geçirilecektir. Bu sayede, Türkiye Katılım Bankaları Birliğinin reorganizasyonu ve yeterli kaynağa (insan kaynağı, mali kaynaklar vb.) sahip olması sağlanacaktır.

87	Faizsiz finans alanında koordinasyon sağlayacak bir mekanizma oluşturulacaktır.	Hazine Müsteşarlığı	Kalkınma Bakanlığı, SPK, BDDK, TCMB, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2015	Faizsiz finans konusunda ilgili bütün kurumları koordine edecek ve gelişmelerin etkin bir şekilde sürdürülebilmesi için koordinasyon sağlayacak bir mekanizma kurulacaktır. Söz konusu mekanizma, faizsiz finans konusunda vizyon tespiti ve ilgili taraflar arasında koordinasyon işlevi yanında faizsiz finansa ilişkin yabancı yatırımcıların ülkemize çekilmesi, uluslararası kuruluşlardan fon temininin artırılması ve IDB fonlarının daha etkin kullanılmasını sağlayan sistemlerin kurulmasını sağlayacaktır.
88	Faizsiz finans kuruluşları ile Din İşleri Yüksek Kurulu (DİYK) arasında bir iletişim kanalı tesis edilecektir.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	DİYK	Ocak 2015 - Aralık 2016	DİYK'nin toplum nezdinde sahip olduğu konumdan sistemin gelişmesi adına yararlanılması amacıyla DİYK ile faizsiz finans kuruluşları arasında düzenli bilgi akışına imkân veren bir iletişim kanalı tesis edilecektir. Tesis edilecek yapının geliştirilmesi için Türkiye Katılım Bankaları Birliği öncülüğünde katılım bankaları ile DİYK arasında toplantılar düzenlenecektir. Yapılacak toplantılarla, eylemin hayata geçirilmesi sürecinde yol haritası ve taraflara düşen sorumluluklar belirlenecektir.
89	Faizsiz finans kuruluşları tarafından yapılan işlemler arasındaki farklılıkları asgari düzeye indirmeye yönelik bir mekanizma geliştirilecektir.	BDDK	Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, SPK, TCMB, TMSF, Borsa İstanbul, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2016	Faizsiz finans kuruluşları tarafından benzer ürün ve hizmetler için farklı uygulamaların benimsenmesi sonucunda oluşan karışıklığın giderilmesi, sektöre duyulan güvenin artırılması ve sektörün daha geniş bir kitle tarafından benimsenmesinin sağlanması amacıyla faizsiz finans alanında standardizasyon sağlayacak bir mekanizma geliştirilecektir.
90	Faizsiz finans kuruluşları nezdindeki danışma kurulları kurumsal bir yapıya kavuşturulacaktır.	BDDK	Hazine Müsteşarlığı, SPK, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2016	Danışma kurullarına dair konular ilgili mevzuata dâhil edilerek söz konusu kurullara hukuki bir nitelik kazandırılacaktır. Bu kapsamda; a) Mevcut uygulamalardaki eksiklik ve sorunlar tespit edilecek, yurtdışı iyi uygulamalar incelenecektir. b) Türkiye'deki faizsiz finans kuruluşları için uygun bir danışma kurulu yapısı belirlenecektir. Bu bağlamda danışma kurulunun, faizsiz finans kuruluşlarının organizasyon yapısındaki yeri, organları, görev ve yetkileri gibi hususlar netleştirilecektir. c) Danışma kurullarına ilişkin konuların ilgili mevzuata dâhil edilmesine yönelik düzenleme çalışmaları yapılacaktır.

91	Faizsiz finans alanındaki uluslararası standartlar incelenerek bunların ülkemizde uygulanması sağlanacak ve gerekli görülmesi halinde yeni standartlar belirlenecektir.	BDDK	SPK, Hazine Müsteşarlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, TCMB, TMSF, Borsa İstanbul, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2018	İlgili kurumlar nezdinde yapılacak çalışmalar neticesinde, Türkiye'nin faizsiz finans alanındaki ağırlığını ve yatırımcılar nezdinde itibarını artırabilecek uluslararası ilke ve standartların iç hukuka aktarılması ve uygulanması sağlanacaktır. Gerekli görülen alanlarda Türkiye'ye özgü standartlar belirlenecektir.
92	Faizsiz finans prensiplerine uygun etik ilkeler belgesi hazırlanacaktır.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Katılım Bankaları	Ocak 2015 - Aralık 2015	Türkiye Katılım Bankaları Birliği nezdinde faizsiz finans hizmeti veren kurum ve kuruluşlar ile danışma kurullarına yönelik sistemin kendi niteliklerini yansıtan özgün etik ilkeler hazırlanması amacıyla konuya vakıf uzman kişilerden oluşan bir çalışma grubu oluşturulacaktır. Bu grup ulusal ve uluslararası bilimsel kaynakların yeterli düzeyde araştırmak ve taslak bir belge hazırlamakla sorumlu olacaktır. İzleyen aşamada söz konusu taslak belge üzerinden ilgili tüm paydaşların görüşleri alınacaktır. Hazırlanacak olan belge, ilgili kuruluşlar tarafından ileriki dönemlerde alınacak mesleki tanzim kararları için bir referans ve dayanak niteliği arz edecektir.
93	Faizsiz finans prensiplerine uygun kurumsal yönetim ilkeleri belirlenecektir.	BDDK	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2016 - Aralık 2017	Sistemin kendi niteliklerini yansıtan kurumsal yönetim ilkeleri oluşturularak mevcut ve ilgili kuruluşların sorumlulukları belirlenecektir. BDDK tarafından hazırlanacak ve kamuoyuna açık olacak bu ilkeler, faizsiz finans sistemine yönelik algıyı olumlu etkileyecek ve sistemin kurumsal bir yapıya kavuşturulmasında önemli bir adım teşkil edecektir.

Politika 4: Faizsiz finans ürün ve hizmet çeşitliliğinin artırılması

No	Eylem	Eylemden Sorumlu Kuruluş	Eylemle İlgili Kuruluşlar	Başlangıç Bitiş Tarihi	Açıklama
94	“Azalan müşareke” ürünü geliştirilecektir.	BDDK	Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2016	“Azalan müşareke” ürününün katılım bankalarınca sukuk ihracına konu edilebilmesi nedeniyle söz konusu ürünün yaygınlaşması halinde katılım bankalarının uzun vadeli fon teminine katkı sağlanabilecektir. Eylem kapsamında, gerekli mevzuat değişikliklerinin gerçekleştirilmesi suretiyle işlem mümkün hale gelecektir. Ayrıca, banka ile müşteri arasında malın mülkiyetinin devri esnasında çifte vergilendirme ve ilave tapu masraflarının önüne geçilmesi amacıyla Maliye Bakanlığı tarafından gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
95	Hazine Müsteşarlığınca geliştirilen melek yatırımcı vb. projelerin katılım bankalarınca mudarebe/müşareke yöntemiyle fonlanması sağlanacaktır.	BDDK	Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, BDDK	Ocak 2015 - Aralık 2017	Melek yatırımcılar tarafından desteklenecek girişimcilerin tespiti amacıyla kullanılan süzgeç mekanizmalarının ve Kredi Garanti Fonunun katılım bankalarınca kullanılabilmesi ve diğer gerekli düzenlemelerin yapılması 2017 yılı Haziran ayına kadar tamamlanacaktır. Girişimcilerin mudarebe ve müşareke yöntemleriyle fonlanmasının teşvik edilmesi amacıyla melek yatırımcılara sağlanan vergi teşviklerine benzer bir yapı 2017 yılı Haziran ayına kadar oluşturulacaktır. BDDK tarafından, söz konusu işlemler için tutulacak genel karşılıklar vb. yükümlülüklerle ilişkin çalışmalar 2017 yılı Aralık ayına kadar tamamlanacaktır.
96	Mevcut faizsiz finans ürünlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin vergi uygulamaları gözden geçirilecek ve gerekli değişiklikler yapılacaktır.	Maliye Bakanlığı	Hazine Müsteşarlığı, SPK, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2015	Kullanımı sınırlı olan kira sertifikası türlerinin ihracının artırılması için vergi düzenlemeleri (özellikle damga ve diğer işlem vergileri) gözden geçirilecektir. Katılım bankalarının finansal kiralama ile konut finansmanı yapmasındaki ve murabaha işlemi sırasında ortaya çıkabilecek çifte vergilendirme probleminin çözülmesi sağlanacaktır.

97	Türkiye’de mevcut durumda kullanılmayan veya sınırlı oranda kullanılan faizsiz finans ürünlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.	Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, SPK, BDDK, TCMB, Borsa İstanbul	Ocak 2015 - Aralık 2016	Türkiye Katılım Bankaları Birliği bünyesinde “Faizsiz Finans Ürünleri Geliştirme Komitesi” 2015 yılı Haziran ayına kadar kurulacaktır. Bu komite isticrar, menafaa, müsaveme, selem, paralel selem, musakaat, muzaraa gibi yurtdışı piyasalarda kullanılmakta olan ürünlerin Türkiye’de uygulanabilirliğini araştırıp 2016 yılı Haziran ayına kadar konuyla ilgili bir rapor hazırlayacaktır. Ayrıca, kefalet, karz-ı hasen ve istisna ürünleri katılım bankaları, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve danışma kurulları tarafından belirli açılardan tekrar değerlendirilerek söz konusu ürünlerin katılım bankalarınınca kullanılması standart hale getirilecektir.
98	Faizsiz finans alanında girişim sermayesi yatırım fonu, gayrimenkul yatırım fonu, altyapı gayrimenkul yatırım ortaklığı ve katılım şemsiye fonunun uygulanması yaygınlaştırılacaktır.	SPK	Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Borsa İstanbul, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2018	SPK tarafından söz konusu ürünlere ilişkin düzenleme çalışmaları tamamlanmış olup ürünlerin sorunsuz bir şekilde uygulamaya geçirilmesi amacıyla katılım bankalarıyla eşgüdümlü olarak çalışmalar yürütülecektir.
99	Kamu kira sertifikası ihraçlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	Hazine Müsteşarlığı	Maliye Bakanlığı, SPK, BDDK, TCMB, TMSF, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Borsa İstanbul, Takasbank, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Kamu Bankaları	Ocak 2015 - Aralık 2018	Hazine Müsteşarlığı tarafından alternatif kaynak ve model temelli kira sertifikası ihracının yapılmasına yönelik mevzuat değişikliği çalışmaları tamamlanacaktır. Ayrıca, kira sertifikası ikinci el piyasasının derinleştirilmesi için Hazine Müsteşarlığı tarafından daha sık aralıklarla ve farklı para birimlerinde kira sertifikası ihraç edilmesi de dâhil gerekli hususlar değerlendirilecektir.

100	Özel sektör kira sertifikası ihraçlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	SPK	Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, SPK, BDDK, TCMB, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Borsa İstanbul, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Kamu Bankaları	Ocak 2015 - Aralık 2018	Eylem kapsamında; a) Hazine Müsteşarlığının kira sertifikası ihracıyla ilgili olarak 4749 sayılı Kanunun 7. maddesinin A bendinde özel amaçlı kuruluşlara tanınan kira hukukuyla ilgili muafiyet özel sektör kira sertifikası ihraçlarında da tanınacaktır. b) SPK tarafından, kira sertifikalarının nitelikli yatırımcılara ve yurtdışı yatırımcılara satışına ilişkin esaslar uluslararası uygulamalara paralel hale getirilecektir. c) Finansal kiralama işlemlerinin kolaylaştırılması, özellikle konut finansmanının finansal kiralama kapsamında daha rahat yapılabilmesi için işleme ilişkin süreçler basitleştirilecektir. d) Türkiye’de inanca mülkiyet ve trust gibi özel amaçlı kuruluşlara ihtiyaç olup olmadığı konusunda SPK’nın koordinatörlüğünde bir çalışma yapılacak ve ihtiyaç varsa gerekli mevzuat değişiklikleri gündeme alınacaktır. Bu kapsamda, Anglo-Sakson hukukunda yer alan ve uluslararası uygulamalarda ekonomik hak ve yetkileri içeren ancak tapu sicili değişikliği gerektirmeyen “beneficial ownership” hakkının devri ülkemizde de mümkün kılınacaktır. Diğer taraftan kendisini kuran kişiden ayrı bir malvarlığı olan ve yatırımcı menfaati ve güven esasına dayalı bir kurum olan trust, mevzuatımızda net bir şekilde tanımlanacaktır. e) Sermaye Piyasası Kanununun 61. maddesinin 3. fıkrasında yer alan “Teminat, amacı dışında tasarruf edilemez.” ibaresi SPK tarafından düzenlenecek bir ikincil mevzuat ile net bir şekilde açıklanacaktır.
101	Borsa İstanbul nezdinde işlem gören kira sertifikaları çeşitlendirilecektir.	SPK	Borsa İstanbul	Ocak 2015 - Aralık 2015	Kira sertifikalarının ikinci el işlem hacminin artırılması amacıyla katılım bankaları tarafından kurulan varlık kiralama şirketlerince yurtdışında ihraç edilen kira sertifikalarının Borsa İstanbul’da işlem görmesi sağlanacaktır. İslam Kalkınma Bankasına (IDB) üye ülkeler ve Uluslararası İslami Likidite Yönetim Kuruluşu (IILM) tarafından gerçekleştirilen sukuk ihraçlarının Borsa İstanbul’da işlem görmesi için çalışmalar yapılacaktır.

102	Likiditeye yönelik ikinci el piyasaların geliştirilmesi sağlanacaktır.	TCMB	SPK, Borsa İstanbul, Takasbank, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2015	Katılım bankalarının geri satım vaadiyle alım yaparak ellerindeki likidite fazlalarını değerlendirmelerine ve TCMB'nin yeterli miktarda kira sertifikasına sahip olabilmesine imkân tanıyacak yapılar kurulacaktır. Katılım bankaları ile TCMB'nin Borsa İstanbul üzerinden karşılıklı işlem yapabileceği bir pazar oluşturmak amacıyla gerekli hukuki ve teknik altyapı çalışmaları tamamlanacaktır.
103	Kıymetli maden piyasalarının katılım bankalarınca daha etkin kullanımı sağlanacaktır.	Borsa İstanbul	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı SPK, Takasbank, Türkiye Katılım Bankaları Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2016	Eylem kapsamında; a) Kıymetli Madenler Ödünç Piyasasının mevcut yapısı ve düzenlemeleri, katılım bankacılığı usul ve esasları çerçevesinde gözden geçirilecek ve katılım bankalarının bu piyasada daha aktif rol oynaması sağlanacaktır. b) Kıymetli madenler için bölgesel nitelikli gümrüklü antrepo 2015 yılı Aralık ayına kadar kurulacaktır. c) Ülkemizin bölgesel anlamda önemli bir saklama merkezi konumuna gelmesi için yurtdışında faaliyet gösteren kuruluşların Türkiye'de başta altın olmak üzere kıymetli maden stoklayabilecekleri ve gerektiğinde bu stokları Türkiye ya da çevre ülkelere sunabilecekleri bir saklama merkezi 2015 yılı Aralık ayına kadar kurulacaktır. d) Platin ve paladyumun borsa üyelerince ithalinde ve borsa içi alım-satım işlemlerinde KDV istisnası sağlanması ile borsada işlem gören kıymetli taşlardaki ÖTV'nin kaldırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülecektir.
104	Katılım sigortacılığı (tekafül) piyasası geliştirilecektir.	Hazine Müsteşarlığı	Türkiye Sigorta Birliği	Ocak 2015 - Aralık 2017	Katılım sigortacılığı müşteri tabanının genişletilmesi, sektörde faaliyet gösteren şirket sayısının artırılması ve katılım sigortacılığı çalışmalarının kurumsal bir zeminde sürdürülmesi için Sigortacılık Kanununun kapsamı katılım sigortacılığını da içerecek şekilde genişletilecek ve katılım sigortacılığı için bir sivil toplum kuruluşunun (derneğin) kurulması sağlanacaktır. Bunun yanı sıra, Türkiye'de bir retekafül şirketinin kurulması imkânı araştırılacaktır.